

СТАНОВИЩЕ

**по дисертационен труд за придобиване
на образователна и научна степен „доктор”**

Изготвил становището: доц. д-р Иван Борисов Канин

**с научна специалност 05.02.18 Икономика и управление, член на научното
жури по Заповед № 924/02.10.2017 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов” –
гр. Свищов**

Автор на дисертационния труд: Наталия Пламенова Алексиева

**Тема на дисертационния труд: „Държавно регулиране и фискална
политика: причинно – следствени връзки**

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Предмет на изследването са възможностите на държавното
регулиране чрез фискалната политика да стимулира икономическата активност
на финансовите субекти.

2. Цел и задачи на изследването

Основната цел на дисертационния труд е да се изследват, структурират и
оценят (на национално и европейско ниво) възможностите на държавата чрез
инструментариума на фискалната политика да регулира разпределението на
националните блага и да стимулира икономическата активност на стопанските
субекти към икономически растеж.

Във връзка с това се изследват динамиката и тенденциите на данъчните
преходи в Р. България и в страните на ЕС и се разкриват причинно-
следствените връзки между икономическите явления и процеси в т.ч. между
инвестиционната активност и корпоративния данък и личния подоходен данък,
както и между потреблението и данъка върху доходите на физическите лица и
данъка върху добавената стойност.

За реализиране на основните цели на изследването са формулирани изследователските задачи, които добросъвестно са разрешени и представени в дисертационната работа.

3. Обем и структура

Дисертационният труд е в обем от 236 страници, 218 от които основен текст. В структурно отношение включва: въведение, 3 глави, заключение и библиографска справка с 121 източника – 74 български, 39 чуждестранни и 8 интернет източника и 19 бр. приложения. В изложението са включени 4 таблици и 18 фигури.

Обемът и структурата на дисертационния труд са в съответствие с поставената цел и задачи на изследването и компетенцията на докторанта. В целия си обем изследването се отличава с логическа последователност, задълбоченост и компетентност. Тези обстоятелства са предпоставка за значимата научно-изследователска и практико-приложна стойност на изследването.

II. Оценка на формата и съдържанието на дисертационната работа

Дисертационният труд е посветен на значим и изключително актуален за националните финанси и икономика проблем. Неговата актуалност и научна значимост произтичат от незадоволителните темпове на националната икономика и тенденцията на спад на вътрешните и външните инвестиции – фактори, които характеризират ниското ниво на икономически растеж и доходи на населението.

С представената дисертационна работа автора прави сполучлив опит да формулира основните лостове на фискална политика на държавата със които да регулира приходите и доходите на финансовите субекти с оглед стимулиране на тяхната инвестиционна активност като предпоставка за стабилен икономически растеж.

В дисертационния труд са постигнати единство и последователност на изследването, прецизност на изложението и на анализите, на научните и научно-приложните изводи:

- В обширният литературен обзор в дискуссионна форма автора изяснява теоретичните основи на фискалната политика и държавното регулиране като основни съставки на съвременната икономика;

- На основата на анализа на различните концепции за фискалната политика автора формулира собствено определение на фискалната политика и на нейните елементи;

- Изследвана е динамиката на елементите на фискалната политика на национално и европейско ниво. На основата на резултатите са направени изводи и препоръки за усъвършенстване на данъчното облагане у нас към по висока доходност за фиска и социална справедливост за данъкоплатците;

- Осъществено е емпирично изследване на връзката и зависимостта между държавното регулиране (чрез данъчните инструменти) и икономическата активност (в инвестиции и повишено потребление) чрез приложение на иконометричен модел за анализ на зависимостите;

- Аргументирано формулира възможностите на държавата чрез регулиране и управление на основните фискални инструменти да въздейства върху икономическата активност на стопанските субекти и от там за развитие и икономически растеж на националната икономика.

Работата е написана в добър стил, с професионален език, които са аргументи за теоретичната и професионална подготовка на автора. Използваните методи на изследване: методът на анализ и синтез, графичен метод, статистико-математическите методи са предпоставките за аргументираните изводи и научни решения.

Аналитичният материал и резултатите от изследването са представени разбираемо, логично и прецизно. Литературните източници са използвани

коректно и прецизно при обосновката на изследователските тези и научни коментarii.

Авторефератът е подготвен добросъвестно, в достатъчен обем и достоверно представя същността и обхвата на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Теоретичната дискусия, научните изследвания и практическите проучвания и анализът на фактологичните данни, представени в дисертацията позволяват да се формулират следните научни и научно-приложни приноси:

1. Формулирано е авторово определение на понятието „фискална политика”.

2. Аргументирано и точно е начертана рамката на данъчните структури и изменението на данъчната тежест в „старите” и „ново присъединилите” се държави членки на ЕС.

3. С инструментариума на множествения регресионен модел е доказано, че държавното регулиране влияе на инвестиционната активност на икономическите агенти в анализираните страни членки на ЕС.

4. На основата на моделиране на данъчните плащания на потреблението е установена значителна диверсикация в силите и теснотата на връзките между данъчните плащания и величината на потреблението на държавите членки на ЕС. Дължи се на разликите в относителния дял на прякото и косвеното данъчно облагане.

5. С приложен апробиран модел е доказано, че данъчните плащания в Р.България са регулативен икономически инструмент, който има силата и възможностите да въздейства върху решенията на икономическите агенти. Доказано е мястото на страната ни сред останалите членки на ЕС. Направен е изводът, че структурата на данъчната система в Р.България би била ефективна когато води до постигането на две основни цели:

- по-високи постъпления в държавния бюджет и социална справедливост при облагане на субектите.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Тематично по структура и обхват дисертационният труд напълно удовлетворява моите очаквания. Въпреки това поставям следния въпрос: Може ли с научно-изследователски инструменти да се формулира ролята на инвестиционния климат, в частта му на субективната намеса на управляващите и управленския капацитет на администрацията.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертантът е представил добросъвестно и с компетентност и отговорност изготвен дисертационен труд, посветен на актуален за финансовата система и държавната административна практика и финансовата наука проблем. Темата на дисертацията, структурата и обхватът на изследването и логическата последователност на изложението са достатъчно доказателство за теоретичната подготовка, научните познания и практическия опит на автора. Постигнати са значими научни и научно-приложни резултати, приложими в административната и управленската практика.

Всичко това и направените в предходните раздели на становището коментари ми дават основание за изцяло положителна оценка на дисертационната работа и качествата на дисертанта.

Затова предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да дадат своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Наталия Пламенова Алексиева.

гр. Пловдив, ноември 2017 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Иван Борисов Канин,
с научна специалност 05.02.18